

1.Uvod

Pod ljudskim resursima podrazumeva se "ljudski potencijal", "ljudski faktor" ili zaposleni u organizaciji ili, u najkraćem – kadrovi. Menadžment ljudskih resursa (na našem jeziku prevodimo kao upravljanje kadrovima), podrazumeva postupanje sa zaposlenima u organizaciji.

Ljudi su osnovni element procesa rada. Naravno da su bitni i ostali elementi – sirovine i sredstva za rad. Ipak, ljudski faktor kao jedini živi element proizvodnje je najsloženiji, najdinamičniji i najvažniji.

2.Pojam zaštite na radu

Zaposleni ima pravo na bezbednost i zaštitu zdravlja na radu, u skladu sa zakonom. Poslodavac je dužan da organizuje rad kojim se obezbeđuje zaštita života i zdravlja zaposlenih, u skladu sa posebnim zakonom i drugim propisima.

„Pod zaštitom na radu podrazumeva se celokupni sistem mera koje se preduzimaju u cilju sprečavanja i eliminisanja potencijalnih opasnosti koje ugrožavaju život i zdravlje radnika odnosno radi obezbeđenja povoljnijih radnih uslova.

U užem smislu zaštita na radu se svodi na higijensko – tehničku zaštitu, međutim današnje shvatanje zaštite na radu je mnogo šire i potpunije. Pored higijensko – tehničke, ono obuhvata i socijalnu, psihološku, ekonomsku i druge zaštite na radu.

O sistemu zaštite na radu govorimo zbog toga što postoji opasnost od nezgoda i povreda na radu odnosno na poslu i profesionalnih oboljenja.“¹

Procena opasnosti je postupak kojim se utvrđuje rizik nastanka i veličine povrede na radu, profesionalne bolesti, bolesti u vezi sa radom i poremećaja u procesu rada koji bi mogao izazvati štetne posledice po sigurnost i zdravlje zaposlenog.

Ustavno je pravo zaposlenih na zaštitu na radu. Oni imaju pravo na bezbednost i zaštitu zdravlja na radu u skladu sa zakonom. Oni to ostvaruju u skladu sa Zakonom o zaštiti na radu, propisanim merama i normativima zaštite na radu i kolektivnim ugovorom. Zaštitu na radu obezbeđuju i sprovode preduzeća i drugi poslodavci. Preduzeća su dužna da preduzimaju odgovarajuće mere za zaštitu života, zdravlja i bezbednosti radnika na radu u skladu sa zakonom i drugim propisima. Zaštita na radu je sastavni deo organizacije radnog procesa.

„Sindikata ima pravo da se neposredno upozna sa preduzetim merama zaštite na radu u uslovima rada na svakom radnom mestu i da nadležnom organu kod poslodavca predlaže preduzimanje propisanih mera zaštite na radu. O preduzetim merama koje je sindikat predložio nadležni organ poslodavca je dužan da ga u primerenom roku obavesti.

Kod poslodavca koji zapošljava više od 100 zaposlenih formira se odbor za zaštitu na radu. Odbor je savetodavno telo i formira se kada proces i uslovi rada to zahtevaju.“² Vršenje poslova zaštite na radu se poverava stručnim licima. Isto tako preduzeće je dužno da obezbedi da svaki radnik bude osposobljen za bezbedan rad, zaštićen od povređivanja i zdravstvenih oštećenja i bude teorijski i praktično obučenom za rad na određenom radnom mestu. Osposobljavanje radnika za rad na

---

¹ Sociologija rada, Prof. Dr Vljeko Petković, Beograd, 2000. godine, strana 251.

² Osnovi zakonodavstva, Viša škola za vaspitače, Kruševac, novembar 2004. godine, strana 19.

određenom mestu se vrši: pri svakom raspoređivanju radnika, pri promenama u tehnološkom procesu, odnosno u procesu rada, i prilikom uvođenja nove ili promene postojeće opreme i oruđa za rad.

Preduzeće je dužno da obezbedi pružanje prve pomoći i spasavanje, kao i da osposobi odgovarajući broj radnika za pružanje prve pomoći, spasavanje i evakuaciju radnika u slučaju moguće opasnosti.

Radniku povređenom na radu preduzeće je dužno da odmah izda propisanu ispravu o povredi na radu, a najkasnije u roku od 24 časa od dana saznanja za učinjenu povredu. Preduzeće je dužno da o svakoj smrtnoj, kolektivnoj i teškoj povredi na radu, eksploziji i havariji, kao i pojavi koja bi mogla da ugrozi bezbednost radnika, odmah, a najkasnije u roku od 24 časa izvesti nadležnu inspekciju rada.

Opasnost predstavlja posebnu situaciju koja se stvara određenim rasporedom materijalnih faktora u prostoru i ponašanju čoveka, a koja prethodi nezgodi ili povredi na radu.

Prema tome, treba razlikovati i povredu od nezgode. Svakoj povredi prethodi nezgoda, ali, može se dogoditi nezgoda i bez povrede.

Povreda predstavlja telesno ili funkcionalno oštećenje organizma koje nastaje na radu ili u vezi sa radom. Zato treba razlikovati i termin "povrede na radu" od "povrede na poslu", koji je širi od prethodnog.

Izraz "povreda na radu" podrazumeva povredu čoveka na radnom mestu, neposredno u radnom (proizvodnom) procesu. "Povreda na poslu" ima šire značenje. Taj izraz podrazumeva kako povredu čoveka neposredno na radu, tako i povrede van radnog mesta u okviru radne organizacije, na putu od posla do kuće i obrnuto, na službenom putu i slično.

Od povreda na radu treba razlikovati i profesionalna oboljenja. Ona predstavljaju takve bolesti koje su prouzrokovane dužim neposrednim delovanjem elemenata fizičke radne sredine i uslova rada na određenim radnim mestima ili poslovima.

Razlike između njih su evidentne:

- 1) povrede na radu se dešavaju u trenutku, a profesionalne bolesti se razvijaju postepeno,
- 2) trenutak povrede na radu je posebno određen, dok je kod profesionalnih oboljenja to teško utvrditi,
- 3) povrede na radu nastaju usled neke neposredne opasnosti dok je uzrok profesionalne bolesti neka trajna i ponavljajuća akcija mehaničkog, fizičkog, hemijskog ili biološkog izvora, kao posledica dugotrajnog, često neprimetnog procesa.

3. Vrste zaštite na radu

Postoje različite vrste zaštite na radu. S obzirom na uzroke koji izazivaju povrede i oboljenja kao i s obzirom na karakter zaštitnih mera, sve se one mogu grupisati, uglavnom u sledeće grupe: tehnička, higijenska, medicinska, psihološka, socijalna i ekonomska. Tehnička zaštita obuhvata sve one mere koje se koriste radi zaštite radnika od opasnosti koje izaziva tehnički faktor proizvodnje tj. sredstva za rad i predmeti rada. Što su složenija i savršenija tehnička sredstva, to postoji i veća opasnost od povređivanja.

---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----

[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](http://WWW.SEMINARSKIRAD.ORG)
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com